

Рівненський державний
гуманітарний університет

Студентський дайджест

Збірник наукових матеріалів
здобувачів вищої освіти

№ 7
2023

**Рівненський державний гуманітарний університет
Психолого-природничий факультет**

Студентський дайджест

збірник наукових матеріалів здобувачів вищої освіти

Випуск 7

Рівне, 2023

Після розробки програм їх впровадження в практику вимагає поетапної реалізації. Це включає планування, організацію та впровадження реабілітаційних заходів, враховуючи різні аспекти, такі як ресурси, кадри, бюджет, потреби пацієнтів та ефективність програм. Під час впровадження програм також проводиться моніторинг та оцінка їхньої ефективності, що дозволяє виявити можливі проблеми та внести відповідні корективи.

Окрім цього, розробка реабілітаційних програм передбачає постійне вдосконалення методик, адаптацію до потреб різних категорій пацієнтів та врахування останніх наукових досліджень у цій галузі. Результати наукових досліджень та клінічного досвіду можуть сприяти впровадженню нових підходів та інновацій у реабілітаційні програми для осіб з алкогольною залежністю.

Для ефективної реабілітації осіб з алкогольною залежністю також важливо враховувати особливості різних категорій пацієнтів, таких як вікові групи, стать, рівень освіти, соціальний статус тощо. Розробка реабілітаційних програм має враховувати ці особливості, забезпечуючи індивідуалізований підхід до кожного пацієнта [3].

Висновки. Психологічні аспекти реабілітації осіб з алкогольною залежністю включають ряд підходів, таких як психотерапія, когнітивно-поведінкова терапія, мотиваційний підхід та робота з родичами. Роль психолога полягає в діагностиці, розробці та реалізації індивідуальних програм реабілітації, враховуючи психосоціальні фактори. Важливо розвивати індивідуальні підходи до кожного пацієнта, забезпечувати підтримку родини та враховувати соціокультурні аспекти. Урахування особливостей кожного клієнта у програмах реабілітації з алкозалежності сприяє підвищенню шансів на успіх у процесі реабілітації, забезпечуючи зручні умови для відновлення здоров'я та соціальної адаптації.

Список використаних джерел

1. Костянтин Корольов. Алкогольна залежність. Життя над прірвою. К.: Ростислав Бурлака. 2021р. 152 с.
2. Hannah S. Glassman, Maja L. Moensted, Paul Rhodes, Niels Buus . “Obvious benefits but hidden costs: A critical exploration of the impact of adopting the master narrative” in Alcoholics Anonymous”. *Journal of Substance Abuse Treatment*. Published: March 14, 2023.
URL: [https://www.jsatjournal.com/article/S2949-8759\(23\)00060-7/fulltext](https://www.jsatjournal.com/article/S2949-8759(23)00060-7/fulltext)
3. Джадсон Брювер. Залежний розум. Харків: VIVAT. 2018р. 288 с.

УДК 159.922.73-053.5:[616-085:7]

ОСОБЛИВОСТІ ВИКОРИСТАННЯ АРТТЕРАПІЇ В РОБОТІ З МОЛОДШИМИ ШКОЛЯРАМИ

Стащук Анна, здобувачка ОС «бакалавр»

спеціальності 053 «Психологія», 3 курс, РДГУ

Науковий керівник: Джеджева О. В., старший викладач

Постановка проблеми. Арттерапія – один із найм'якших і в той же час глибоких методів в арсеналі психологів. Малюючи, займаючись ліпленням, ви ніби отримуєте закодоване послання від самого себе. Форма, колір та інші характеристики продуктів творчості можуть не лише розкрити істинні, глибинні бажання, страхи, відношення до когось або чогось, настроїв в даний момент, але й вплинути на свій психологічно емоційний та фізичний стан. Саме ці всі особливості, спонукають шукати методи та засоби у арттерапії, а саме засоби взаємодії між дитиною та психологом.

Адже відомо, що кожна форма, колір та звук випромінюють певну енергію, яку можна і потрібно використовувати для покращення життя та зміцнення здоров'я. Цей термін з'явився ще в 40-і рр. ХХ ст. Його почав використовувати британський лікар і художник Адріан Хілл [4].

У процесі терапевтичної роботи відбувається м'яке опрацювання та корекція подій що тривожать. Підходити до вирішення проблем необхідно інтегрально, адже тіло

невіддільне від душі, а душа від тіла. Арттерапія – це, перш за все, інтегральні ліки, без обмежень у віці та побічних ефектів. На мій погляд, терапія творчістю дуже прогресивний напрямок [3].

Мета дослідження полягає в ознайомленні з даною проблематикою та висвітленні цікавих моментів щодо використання арттерапевтичних методів в роботі з молодшими школярами.

Виклад основного матеріалу дослідження. Не маючи протипоказань, арт-терапія може бути використана не лише у психотерапії, а й у педагогіці та соціальній роботі, допомагаючи дізнатись більше як про самих себе, так і про оточуючих. Методи арт-терапії відносяться до проєктивних методик і являють собою перехід у зовнішній світ того, що нас найбільше турбує.

Використовуючи арт-терапевтичні методи в роботі з молодшими школярами, я помітила, що їм набагато цікавіше таким способом спілкуватися зі мною, запитувати щось у мене, на що досі не вистачало відваги. Учні можуть приховувати тривожні ситуації від психолога, проте за допомогою кольору, форм, ліній я чітко можу прослідкувати тривожні нотки і вже в індивідуальному порядку підкорегувати необхідне. Бувають випадки, коли старшокласники самі пропонують теми для малюнку, історії, чи іншого творіння, мотивуючи це тим, що нудні анкети та тести пройдений етап. З цікавістю помічаю, що байдужі до певної теми учні, активізуються до кінця заняття і із задоволенням включаються у наступні етапи роботи, переказуючи іншим, що дійсно було цікаво і зовсім не нудно.

Та все ж найцікавіше спостерігати, за тим, коли діти самі в міру вивченого і освоєного матеріалу вміють давати раду зі складними моментами у житті, намагаються, навіть, бути порадиниками іншим. Я сподіваюсь, що терапія творчістю кожному з випускників шкіл відкладеться глибоко у душі і навчить не впадати у відчай на складній життєвій дорозі.

Методи арттерапії згуртовують людей, допомагають створити колектив у класі, де разом вирішують всі проблемні питання. А учні і вчителі намагаються не лише чути, а й почути один одного. Зрозуміло, що все це вимагає від вчителя та асистента урізноманітнювати дидактичні методи і прийоми роботи, які спрямовані на підтримку стійкого пізнавального інтересу, оволодіння мисленнєвими операціями, розвиток емоційної чуйності та творчих здібностей і уподобань кожного учня. Опанування учнями мистецтва у початковій школі ґрунтується на засадах компетентнісного, особисто зорієнтованого, діяльнісного, ігрового та інтегративного підходів.

Сутність арттерапії, щодо її визначення багатогранна. Науковці висвітлюють різну думку, щодо розуміння арт-терапії. Деякі вчені вважають, що арт-терапія це більше лікування душі, інші вважають, що арт-терапії властиві різноманітні методи лікування і душі і тіла. Різні думки мають право на існування. Ми підтримуємо вчених, щодо того, що арт-терапію можна використовувати, як педагогічну діяльність, як терапію з метою соціально-психологічного впливу на особистість, як лікування психосоматичних систем та також лікування фізичного тіла [2].

Арттерапевтичні методи розвиваються дуже інтенсивно, а це має не лише переваги, але й певні загрози. На перший погляд, ці методи підкупають зовнішньою легкістю використання і створення нових технік. Тому відбувається постійне розмивання професійних меж цієї діяльності. Одним із способів розв'язання цих проблем є створення механізмів саморегуляції професійної спільноти. Але на сьогодні арт-терапія в Україні перебуває ще в стадії становлення. І не варто очікувати від цього напрямку терапії чіткості й однозначності, можливо, ще й тому, що мистецтво, уява, фантазія – це завжди простір таємничості й незбагненності – за всіх часів [3].

Застосування методів арттерапії для різних вікових груп має свою специфіку. Для кожного вікового періоду існують свої методи, а також універсальні методи, які можна застосовувати для більшості вікових груп.

Образотворча діяльність є потужним засобом зближення людей, своєрідним «мостом» між фахівцем і клієнтом, що необхідно при труднощах у контакті, у спілкуванні з приводу надто складного і делікатного предмета [1].

Арт-терапія апелює до внутрішніх, самозцілюючих ресурсів людини, тісно пов'язаних з її творчими можливостями. Відмінною рисою людини є здатність, і одночасно потреба, у відображенні свого внутрішнього світу. Ця особливість дозволяє активно переробляти інформацію, яка надходить ззовні. У результаті – у психіці індивіда виробляються різні адаптивні механізми. Вони дозволяють людині краще пристосовуватися до життя, бути більш успішною в постійно мінливому світі. У процесі взаємодії зі світом людина прагне усвідомити себе як особистість, зрозуміти свою роль в житті, залишити «слід». Цей слід залишається не тільки у вигляді господарської діяльності, а й у продуктах її активної психічної діяльності. Однією з яскравих форм її прояву можна вважати мистецтво і творчість, що є наслідком процесів переробки інформації при взаємодії з навколишнім світом. Причому особистість буде розвиватися гармонійно, якщо ці процеси несуть конструктивний характер [4].

Можна стверджувати, що на сьогодні нарізла необхідність формування арт-терапії як окремої спеціальності. У більш віддаленому майбутньому, як і в інших країнах, можлива інтеграція арт-терапії в систему медичного страхування, освіти, що приведе до того, що ця сфера стане невід'ємною частиною соціальних заходів профілактичного й реабілітаційного характеру [3].

Висновки. Таким чином, усе вищесказане дозволяє зробити висновок, що використовуючи весь комплекс соціально-психологічної підтримки, який включає прийоми і методи арт-терапії у діагностичну, профілактичну, корекційну роботу, створюються сприятливі можливості для самовираження дітей, які мають різноманітні проблеми, підвищується їх інтерес до оточуючої дійсності. При цьому відбувається не тільки здійснення процесу навчання і виховання, а і здійснюється процес соціалізації таких дітей.

Арттерапія є одним із цікавих методів сучасної психологічної роботи, який застосовується саме для корекції психічного стану, зокрема, вирішити психопрофілактичні завдання, за допомогою певних методик (креативних), для того, щоб саме через художні засоби, діти змогли за допомогою них, виразити свій емоційний стан та свої переживання. Арттерапія, якщо взяти конкретніше, то застосовується для того, щоб дитина змогла виразити свій емоційний стан, свої певні переживання, виразити свою творчу особистість, але головне завдання, щоб змотивувати дитину до мистецтва. Головна мета арттерапії це те, щоб дитина навчилася та зуміла спілкуватися з навколишнім середовищем за допомогою дій та певних звукових засобів. Саме арт-терапія дає змогу висловити свій глибокий внутрішній стан, свої емоції, переживання, боязкість.

Список використаних джерел

1. Боряк О. Застосування терапії мистецтвом в логопедичній роботі з учнями початкових класів спеціальної школи [Електронний ресурс]. Режим доступу: www.nbuv.gov.ua/portal/soc_gum/znpkp_sp/2009_12/80.pdf
2. Вознесенська О. Л. Арт-терапія в роботі практичного психолога: Використання арт-технологій в освіті. К.: Шк. світ, 2007. 120 с.
3. Іванова В. Арт-терапія: проблеми становлення і розвитку. Наукові праці [Чорноморського державного університету імені Петра Могили 32 комплексу «Києво-Могилянська академія»]. Сер. : Педагогіка. 2009. Том 108, Випуск 95. С. 43–46.
4. Копитін А. І. Арт-терапія – нові горизонти. К.: Когіто-Центр, 2006. 336с.

УДК 159.923:78

МУЗИКА ЯК ЧИННИК ВПЛИВУ НА ПСИХІЧНИЙ СТАН ОСОБИСТОСТІ

Тарасюк Любов, здобувачка ОС «бакалавр»

спеціальності 053 «Психологія (практична психологія)», 2 курс, РДГУ

Науковий керівник: Назарець Л. М., кандидат психологічних наук, доцент

ЗМІСТ

Артемук О. Вплив стресу на самопочуття людини та її життєдіяльність	3
Баранович І. Вікові особливості прояву страхів у дітей молодшого шкільного віку...	5
Басалига Т. Посттравматичний стресовий розлад у учасників збройних конфліктів...	7
Болюх Н. Вплив емоцій на психічне здоров'я особистості.....	10
Боровець А. Проблема розвитку особистості в молодшому шкільному віці.....	13
Боса-Мірявець М. Психологічна готовність майбутніх педагогів до професійної діяльності.....	16
Босий-Мірявець В. Комунікативна культура педагога: психологічний вимір.....	20
Бугайчук І. Психокорекція нейрофізіологічних зв'язків у дітей з особливими освітніми потребами.....	23
Гавін Б. Особливості прояву психологічного стресу у людини.....	25
Гонтаренко В. Механізми психологічного захисту дітей.....	28
Гончарук А. Психологічні особливості спілкування у підлітковому віці.....	30
Горбатюк О. Методичні аспекти профілактики девіантної поведінки підлітків	33
Гудовсек С., Павелків Р. Сутність поняття «безпека життєдіяльності» з точки зору психологічної науки.....	34
Дем'янюк В. Психологічний зміст емпатії в контексті морального розвитку молодшого школяра.....	37
Дивульська К., Юрчук О. Особливості роботи психолога у школі в умовах воєнного стану.....	40
Єфімова М. Психологічні особливості дітей вимушених переселенців.....	42
Загородський Д. Психологічні чинники прояву любові у подружніх парах.....	44
Каверіна Б. Особливості конфліктної поведінки у підлітковому віці.....	47
Климчук І. Психологічні особливості емоційної стійкості студентів у період кризи...	52
Ковальчук О., Аладько Т., Ковальчук С. Соціально-психологічні причини поширення алкоголізму в середовищі підлітків.....	55
Ковальчук О., Назарець Л. Особливості дистанційного навчання в системі вищої освіти: недоліки та переваги.....	58
Коренко Д. Психологічні особливості поведінки обдарованих дітей.....	62
Корчака Ф., Корчакова Н. Вплив військової агресії на розвиток національної ідентичності української молоді	65
Котляр О. Психологічні особливості переживання самотності в юнацькому віці.....	66
Кривко М. Вплив сучасної іграшки на психічний розвиток дитини дошкільного віку.	68
Кулакова О. Використання інтерактивних платформ у навчанні іншомовної лексики	72
Курята Н. Вплив війни на життєстійкість українського студентства.....	75
Лаврук Л. Психологічні особливості міжкультурної адаптації переселенців у чужій країні.....	77
Мартюченко К. Креативність як фактор успішної самореалізації особистості.....	80
Мисько Є. Шкільна тривожність підлітків як соціально-психологічна проблема.....	83
Мотруніч І., Юрчук О. Використання інноваційних технологій у процесі фізичного виховання дошкільників.....	86
Нікішина Д. Рефлексія як фактор подолання фрустраційних ставнів у студентів.....	88
Оборська А. Дослідження впливу арт терапії у процесі психологічної корекції девіантної поведінки поранених військовослужбовців під час реабілітації.....	92

Павелків В. Сучасні реалії та їх вплив на розвиток агресивної та деструктивної поведінки молоді.....	93
Парчук Т. Психологічна готовність молоді до сімейного життя.....	96
Подлящук О. Психологічні особливості прояву емоційного вигорання у педагогів....	97
Приступлюк С. Психокорекція агресивної поведінки підлітків засобами арттерапії...	101
Пшенична Л. Феномен харизми та його вплив на міжособистісну взаємодію.....	103
Ряба Л. Фактори формування самооцінки в підлітковому віці.....	106
Сабат Є. Особливості феномена прокрастинації у студентському середовищі.....	108
Семенюк В. Психологічний супровід дітей раннього віку із загальною затримкою мовленнєвого розвитку.....	111
Сизов С. Теоретичний аналіз психологічної реабілітації осіб з алкогольною залежністю.....	112
Стащук А. Особливості використання арт терапії в роботі з молодшими школярами..	113
Тарасюк Л. Музика як чинник впливу на психічний стан особистості.....	116
Тимчак С. Інформаційна гігієна під час війни.....	118
Ткачук О. Соціально-психологічні аспекти сугестивності як фактору узалежнених форм поведінки в юнацькому віці.....	120
Українець В. Віра дітей у Збройні Сили України.....	123
Федорович Р., Опанасюк І. Методи арттерапії як засіб корекції сімейних відносин.....	125
Холод Ю. Формування національної гідності дітей дошкільного віку як проблема дошкільної освіти.....	127
Хома О. Soft skills як феномен професійної компетентності сучасного психолога.....	129
Чорноус Я. Психологічні особливості прояву ейджизму в студентській молоді: теоретичний аспект.....	131
Шевчук В. Соціально-психологічні аспекти дитячо-батьківських взаємин у сім'ях, що перебувають у складних життєвих обставинах.....	134
Шепель Т. Проблема емоційного вигорання лікарів.....	137
Шишка А., Юрчук О. Адаптивне фізичне виховання як засіб корекції психомоторних порушень у дошкільників із заїкуватістю.....	139
Яковець О. Особливості процесу соціальної адаптації дітей з аутизмом.....	142
Якубовська М. Психологічні особливості формування емоційної стійкості майбутніх психологів в стресогенних умовах.....	145
Яремчук Ю. Статистичні особливості виникнення захворюваності на ПТСР у військовослужбовців.....	149
Ярмошевич В. Експериментальне дослідження використання методу казкотерапії у роботі з дітьми в умовах війни.....	150